

¡Galicia! Nai e señora,
sempre garimosa e forte;
preto e lexos; onte, ago-
(ra,
mañán... na vida e na
(morte!

R. CABANILLAS

a nosa terra

Ano XXX

BOS AIRES, FEBREIRO 1946

Núm. 445

- PRINCIPIOS DO
GALEGUÍSMO
1 - Galicia, unidade cul-
tural.
2 - Galicia, pobo autónomo
3 - Galicia, e comunidade
cooperativa.
4 - Galicia, celiña de uni-
versalidades.

Ofensiva Xeral

Por fin, parece que as cousas de Hespaña van a ser tomadas en serio. Tanto Francia como Norteamérica están decididas a provocar a caída do réxime falangista. Inglaterra manteñese nunha actividade de reserva, pero empeza a impacientarse. Rusia observa e cala.

A barbarie de novo desatada na Península, tivo a virtude de despertar a indignación das xentes máis flemáticas. Non se pode seguir tolerando a vergonza de Europa, o fantoche que Hitler e Mussolini habían imposto aos españoles, no primeiro acto da loita que termiñou co derrubamento do nazi-faixismo.

Francia, en son de protesta, cerrou a fronteira pirenaica para non ter relacións comerciais con asesiños; e os Estados Unidos enviaron unha nota a aquela nación e máis a Inglaterra, propoñendo que se favoreza a constitución en Hespaña dun goberno provisional, que presida unhas eleccións libres.

Tempo era de que as potencias chamadas democráticas se preocupasen de limpar ese foco infeccioso, dándolle a un povo, nobre e valeroso, a oportunidade de ceibarse das cadeas, que o aferrollan. Eso é o menos que poden facer para que a Carta do Atlántico sexa unha verdade e para reparar a inxusticia do marcadado Comité de non Intervención.

Un clamor universal elévase en contra de tiranía franquista. Gobernos e povos reciaman porque en Hespaña se instaure un réxime democrático, que acabe coa pesadela actual.

En esto todos se atopan conformes. No que hai desacordo é respecto ao modo de obrar. ¿Cómo se vai a facer o cambio? ¿Con simples verbas e declaracions más ou menos fortes? ¿Con presión económica? ¿Con intervención directa?

Eiquí está o nudo gordiano da cuestión. E si non se corta, como fixo Alexandre, e inútil que se perda o tempo en discusións bizantinas.

Franco, mentras teña na súa mán a forza das armas, non vai a asustarse de ningunha intimidación, nin interna nin externa. Necesario sería, pois, que o Consello de Seguridade da O.N.U. tomara o asunto pola súa conta, chegando incluso hasta a ocupación militar, que sirvirá de respaldo a un goberno de concentración nacional para convocar a eleccións inmediatas.

Poida ser que houbera xente, ainda democrática, que dixe que tal feito provocaría unha reacción a favor de Franco, por non tolerar o povo español a inxerencia estranxeira nos seus negocios de familia... ¡Lería! O povo español está desexando vivir en paz, co a seguridade persoal garantizada, con alimentos e vestidos ao alcance da maoría, con libertade de pensamento e de expresión...

Bendecidos serían quenes poideran levar a cabo tal obra en Hespaña. Non había de sofrir o noso orgullo por que se intervira dende fora para restablecer a República, que foi asesiñada coa axuda de Alemania e Italia.

Por outra parte, os escrupulos de Estados Unidos e Gran Bretaña sobre dunha intervención de esa natureza, parécen nos dunha hipocresía xesuítica. Invócase con grande prosopopeia o direito dos povos a darse o goberno que lles plazca, o respeto ás nacións, etcétera. Pero, ientón por qué suceden as cousas que pasan en Grecia, na India, en Exipto, no Irán i en tantos outros lugares máis do mundo en que habitamos? Acazo non é unha intervención descarada e de forza a que se realiza neses países?

E si se tratara de reparar inxusticias ou de facer respetar a vontade dos povos, nada teríamos que decir; pero é precisamente para todo o contrario.

Teñímos a valentía de falar con toda claridade. Non os engañemos con verbas de leguleio. A única maneira de evitar unha nova guerra civil na nosa terra é por medio dunha acción directa das Nacións Unidas. E si non, haberá que pelejar coa axuda de quen sexa.

Por qué se Impon o Galeguismo

Na Galiza autonómica nada terán que facer os formulismos nin os vellos tópicos políticos baldeiros de contido afincado na realidade dos problemas nacionais. Tampoco terán de contar os caciques e mixidores de votos, comprometidos todos eles na política criminal i-estrapelista de Franco. E tampouco — isto hai que recalco — terán voz ni voto os cuneiros impositos dende Madrid.

Hoxe, baixo a represión bru-

tal do franquismo, Galiza púxose a camiñar resoltamente, enfrentando todolos perigos. E xa nada ni ninguén poderá contela nin arredala do seu vieiro de recuperación e soerguemento nacional.

O novo movemento, que está abalando ao povo galego deixa facerlle estremecere as más fondas raíces da sua concuencia e do seu istinto, é un movemento integral que non se detén nos lindeiros da xustiza social, nin se está impondo na nosa Terra.

OS SOCIALISTAS DESAUTORIZAN A PRIETO

Sigue Atila en Hespaña CERCO D-EGOISMO — CURAZONS XIADOS

Xa non se lle ve fin. Parece que para decote tivera de sere Hespaña o asento do tiránico reino de Atila.

No tribunal das concencias hai un banquillo baldeiro i-unha sogga colgando para xusgare i-enfocare ao meirande i-odioso criminal de guerra. Non embargantes, a xustiza dos estados democráticos, trunfantes na sua loita escontra do crime, nada fai, na dñe tención para castigare ao asesino dos povos hespaños. Certamente, nos non debemos de ser tidos por xente.

As novas figuras de delito, que Franco inventa para asesinar as xentes honradas, aisceden todo o imaxinabel: O Atila hespaño mataba durante a guerra civil por sere leial ao Goberno lexítimo, por sere republicano, socialista ou comunista, ou por sentirse patriota galega, vasco ou catalán. Hoxe, a máis de seis anos de terminada a guerra, sigue fusilando, enforcando ou condenando a cadeia aos que pretendan organizar un partido político ou acariciar un ideal de libertade.

O mundo, as veces parece estremecerse diante de tanta ferocidade, diante da besta endurecida no crime, diante do interminável derruxibar das vítimas inocentes, e saíe dos peitos, coma un alarido arrepiante, o chamor da xistiza. Os gobernos das grandes democracias formulañan hipócritas protestas de condenación, e siguen friamente a sua colaboración co Atila hespaño.

Aquí teñen diante os derradeiro mortos. Iste mártires non morreron por seren "roxos", ou patriotas galegos, vascos ou cataláns. Iste morreron por contribuir a libertade de Francia e por loitaren hombreiro con hombreiro xuntos cos soldados das grandes democracias.

Non negamos que o egoísmo sexa un sentimento natural; más hai egoísmos que asemellan falla de senso moral, caída vertical dos atributos humanos, retroceso aos istintos da besta.

O caso de Hespaña é un baldón para toda a cultura occidental. E un feito que desminte os seus principios, que amosta as suas inconsecuencias, que deixa a descuberto a mentira dos seus sentimentos.

¿Qué senso teñen hoxe a fraternidade, a cordialidade, a solidariedade e o altruismo? Son verbas baldeiras, froles pintadas, mortaxas de corazóns xiados.

Cando se magoa un sentimento, cando se pisa un direito, cando se nega unha libertade a un home ou a un povo, magóase o sentimento, pírase o direito e négase a libertade a todolos homes e a todolos povos. Pois cada home e cada povo debe sentir as ofensas aos principios e as persoas, consumadas nos alleos, de igual maneira que as feitas a un mesmo. Isa é a consecuencia dos principios e a solidariedade coas persoas.

E, dacordo con esa doutrina, universalmente acetada, non debía estar permitido castigar a uns delincuentes e protexer a outros; tería de facérseles xustiza a todos. Así as verbas terían cabal sentido, i-a moral i-a cultura non serían o que están sendo: unha miserable parodia.

N-unha Hespaña Federal...

"Pro, o mundo revolucionario impúxose na literatura, infriundo non somentes no estilo senón tamén no mesmo vocabulario que se riqueceu grandemente coas verbas que creou o novo réxime e os elementos dos varios povos que forman a Unión Soviética: as culturas das distintas repúblicas federadas contribuíron a crear un vencello político e social meirande, afogando as tendencias separatistas que aforraban na época dos Zares.

A unidade rusa foi rebuscada pola cultura".

A. Groneff "La Esfinge Rusa".

Deixando de lado as consideracións que se poidan facer en canto ó réxime, á idiosincrasia dos povos i-o fautor raza, non é verdade que todo eso podía ser tamén readiade n-unha Hespaña federal? Non sería ese o "desideratum" pra unha Hespaña constituída políticamente ó natural baixo o réxime republicano avanzado?

Craro que si. E que pouco se precisa pra chegar a eso! Son mentes que os hespaños uni-

AMOSTRARIASE "PARTICULARMENTE VACILANTE"

A meneira egoísta, de entranha dura, de concencia rexida polo bandullo, con que o goberno laborista británico ven mercadexando coa dor dos povos hespaños, acaba de ser pintada dun xeito maxistral polo insigne Attlee. O grande xefe laborista opina que, a proposición de Estados Unidos para unha aición conjunta fronte a Franco lle "parecería aceptable, sempre que ela non fuera demasiado drástica". E decir, en boas e craras razons, que terían de facerse as conclusiones de xeito que o Caudillo non fora a tomarlas en serio. Mais, áinda, coma se o dito non fora xa dabondo, engadeu o grande, o humán Attlee: "se a aición escontra de Franco contempra o embargo dos embarques de alimentos e mercaderías, nise caso o goberno británico AMOSTRARIASE PARTICULARMENTE VACILANTE".

¡Qué callo; qué concencia! Fai falla ser ingrés e... labrista.

tario-centristas teñan sentido común.

Unha Información Obxetiva da Actualidade Galega

Un galego que leva moitos anos residindo en Portugal, acaba de facer un viaxe por Galiza, onde recolleu intresantísimos datos, ilustrativos da situación que sofre a nosa Terra baixo a éxida do patibulario Franco. Non se trata dun esaltado esquerdista, comprometido en organizacións de tipo político; trátase simplemente dun pacífico proprietario, antigo comerciante, que ama o seu país natal e que deseja velo felix. Este paisán noso escribelle a un diputado galego, co que leva unha longa e grande amizade, e da súa carta extraemos algúns treitos. Toda ela está chea de doce e espranza.

Non deixou de visitar as sepulturas dos moitos amigos seus que foron fusilados e asesiñados. Penglínou, con emoción relixiosa polos cimenterios galegos, que hoxe son más campostos que nunca. Veu que a lousa de Alexandre Bóveda estaba profanada. Algún cañalla quixo borrar a X do nome para convertirla en J; pero a faca non pudo vencer a dureza do mármole. "Alí está o ronsel de tanto delito, e alí ficou a X, como símbolo supervivente da alma de mártir".

Nesta carta recolle o nosxo irmán as impresións sentidas en presencia da paisaxe familiar e a emoción con que abrazou aos poucos amigos seus que ainda viven. Todo, todo, está escrito con tal espontaneidade, que ben merecería ser publicado; pero sóio daremos a coñecer aqueles treitos en que a verdade se mostra limpia de todo adovio literario e ao marxe do aspeto dramático que a vida íntima de Galiza ofrece hoxe. Tamén recollemos algúns datos que ainda non son ben coñecidos no exterior.

NA FRONTEIRA AXENTES PASAPORTES TRÍPTICOS

Nin ben se traspón a fronteira, xa o invade a un a sensación de ter perdido a liberdade e d-atoarse metido nunhas redes que o teñen engaiolado, redes que non se ven, mais que se sinten apretándolle a un o corpo e o espírito. Os axentes do réxime franquista encorren envoltándolos coas redes n-este orde: Primeiro. Axentes da polía: inspección de documentos, interrogatorio inquisitorial i entrega do "tríptico". Este é un formulario en triplicado. A polía obriga a todo viaxeiro, dende o intre da sua entrada no país deixa o intre da saída, a permanecer baixo a vixilancia policial diaria, pra saber onde pernoita día por día. Ningún hotel nin particular algúnn pode dar albergue nocturno a un forasteiro sen que lle entregue o pasaporte e o tríptico. O hoteleiro ou xefe de fogar onde o forasteiro durma, inda que se trate de familia, ten que mandar o pasaporte e o tríptico á polía local; a polía quedase co tríptico i entrega un novo, que, co pasaporte, se lle dá ao viaxeiro para que o volva a entregar cando vaya a outro aloxamento. As tres follas do tríptico danlle o destino siguiente: unha quedalle ao pouso deiro, outra quedalle á polía local e a terceira vai á Dirección de Seguridade a Madrid. O derradeiro tríptico haino que entregar á polía na fronteira e no intre de abandear o país. Dese xeito a polía vai tendo os fios de todo forasteiro no seu viaxe polo territorio español. Velahí unha inormal saída do maxín da gestapo nazi. Segundo. Axentes da Aduana: Folla de declaración do que un leva; cacheo a fondo. Terceiro. Axentes de Abastecemento: Fanlle entrega a cada viaxeiro da cartilla

de racionamento, con cupón para quince días, renovable por quincena no lugar en que se atope, sen o cal, teóricamente, non é posible comer nin fumar. Tamén é imprescindible facer entrega da derradeira cartilla cando se deixa o paña. Coarto. Axentes do Instituto de Moneda estranxeira: Declaración de canto diñeiro estranxeiro ou valores se levan (non se pode entrar con diñeiro hispánio algun); entrega d-unha folla na que se detalla o diñeiro e valores, na que os Bancos teñen que anotar os troques que se fagan. No intre de sair tensa que devolver esa folla a amostrar que non se leva máis diñeiro estranxeiro que o saldo nela reflexado. Ademais, cacheo a fondo. Velahí o aparelo con que se apreta a todo viaxeiro que queira visitar a España.

ENTRADA NA GALIZA

Entrei na veira dereita do Miño co espírito ateigado de emoción. A terra, soberanamente fermosa, estaba triste, ou cicáis a tristura fose miña, porque n'aquel intre acodiron a min os recordos máis queridos. Os meus ollos, embafados de bágoas, cerráronse para que os meus ouvidos escitasen a doce fala do noso povo. Endexamás ouvíñ falar tan ben o galego. Dende logo, o falar galego é más xeral

de racionamento, con cupón para quince días, renovable por quincena no lugar en que se atope, sen o cal, teóricamente, non é posible comer nin fumar. Tamén é imprescindible facer entrega da derradeira cartilla cando se deixa o paña. Coarto. Axentes do Instituto de Moneda estranxeira: Declaración de canto diñeiro estranxeiro ou valores se levan (non se pode entrar con diñeiro hispánio algun); entrega d-unha folla na que se detalla o diñeiro e valores, na que os Bancos teñen que anotar os troques que se fagan. No intre de sair tensa que devolver esa folla a amostrar que non se leva máis diñeiro estranxeiro que o saldo nela reflexado. Ademais, cacheo a fondo. Velahí o aparelo con que se apreta a todo viaxeiro que queira visitar a España.

A ECONOMIA

Galiza conta hoxe cunha economía forte, saneada e froriente. Galiza está rica. Dende logo non lle debe ese benestar ao réxime de Franco, senón ás circunstancias que valorizaron enormemente os seus produtos naturaes i estimularon ás xentes para outeren maiores rendimentos da terra e do mar. E como resultante das circunstancias favorables, ampiáronse as industrias existentes e xurdiron outras novas. Douse por toda Galiza, tanto nas cidades como nas vilas e aldeas, unha grande febre de construcciones. febre que se mantén e que se olla medrar. Os industriaes ampiaron as suas industrias e levantaron outras novas; os comerciantes remozaron ou ampiaron os seus locais; os capitalistas ergueron grandes edificios pra pisos e apartamentos de renda; os ricos fixérónse más ricos ainda e construiron vivendas de luxo; os labregos e pequenos comerciantes do agro botáronlle pisos ás suas casas ou fixeron outras novas. Esto derradeiro vese ben polas estradas adiante, non sóio por ollar casas

dellar mañán menos proveito, pero son permanentes, posto que provénen de producións nobres e indispensables no consumo xeral.

Pra más, o Estado franquista trata de gañar a Galiza e móstrase de mans abertas, — "eo que nós non perdemos nada, e non hai por qué botarse a chorar por eso, pois non é un regalo que se nos fai, se non unha restitución incompleta". Alí estanse facendo moitas obras públicas, non todas ben destinadas nin ben praneadas; mais, de total-as maneiras, elas acrecentan o acervo de Galiza. Funciona ben o ferrocarril de Santiago á Cruña, que empalmou co de Santiago a Vigo, constituyendo unha soia liña. Esta en prena construcción o de Curente a Zamora. En Ourense están xa montando unha xigantesca ponte metálica sobre do Miño, au gas arriba das outras duas pontes, que agora fican pequerrechas, como xoguetes, á veira da nova. Tamén se está facendo o túnel por baixo do Monte Alegre, para esa liña férrea. Na Base Naval de Martín fixérónse i estanse facendo grandes obras: peirás, edificios para Escola Naval, Hospital, Ximnasio (que din que vai ser o mellor de Europa) e unha barriada de casas para os xefes e profesores, todo o cal custa por riba de 150 millóns de pesetas. Construíronse moitos e grandes coarteles para o exército e a guardia civil, un Instituto monumental en Lugo, edificios para Aduanas, etc. etc. "Lá tema grande que tanto diñeiro invertido en coarteles e cousas parecidas non se gastase en escolas primarias, maternidades, etc., pero sempre nos queda a espranza de adaitalos mañán a más proveitosos e nobres destinos. Non che parece que mañán farán falia grandes edificios para montar as Cooperativas?"...

A desconfianza das xentes polo diñeiro é xeral, i elo explica, en gran parte, o auxe das construcciones e do afán de adequirir bens imobles. Os capitalistas non querren ter o diñeiro estancado nos Bancos, por medo a que se lle convierta en vento.

Tampouco inspira confianza o papel do Estado emitido por este réxime. Tanto é así que son moltos buscados, e pagados con forte prima, os papeis do Estados anteriores a 1936.

O siilo da España de hoxe é "Estraperlo" — verba xa estendida a toda Europa, como se estendeu a verba "pronunciamento". Todo o mundo en España, desde os de enriba até os de embaixo, están pendentes d-eso. Uns aituando de "estraperlistas" (vendedores a maior prezo do tasado polo desgobierno imperante) e outros aituando de compradores. Todo canto producido ou xenero é sometido polo Goberno a racionamento cai desguida nas gadoupas do "estraperlo". Elo é fonte abondosa de toda casta de inmorralidades e perturbacións no orde económico. Funcionarios de outa, baixa e medianas categorías, industriaes e comerciantes grandes e pequenos, están emporellados co "estraperlo". Fai se "estraperlo" cos víveres, coas teas e xéneros, co calzado, coas materiais de construccion, coas drogas e meicinas, coas billetes de ferrocarril, co tabaco, coas ferramentas de traballo, etc. etc. "O "estraperlo" é un verdadeiro cáncer na España actual; i eu penso que por si sóio, sen máis nada, chegará a terminar minando o réxime e derrubando a Franco e o aparello que él inventou".

"A Radio Londres, que faz transmisiones diárias especialmente adicadas ao povo español, é a única fiesta que España ten aberta ao mundo, e, como poderedes comprender, a xente escuta estas emisiones con verdadeiro ancio. Radio, en verdade, unha labour magnífica, pois os seus noticiarios erguen, dia a día, o ánimo das xentes da nosa Terra. A democracia española nunca lle agradecera d-abondo á Radio Londres o beneficio que lle ven prestando".

E se A NOSA TERRA quixera locírse a costa dos "repúblicos" que se empeñan en non comprender a nosa actitude, sacariám d-esta carta outros treitos en que se confirma o descreto en que caeron os que, sendo responsables de todo canto ocorreu en España, pensan volver ás andadas...

"Galiza é republicana, pero autonómista, ben segura do seu destino".

Fábrica de Sobres

Fotográficos y Radiográficos para el Comercio y la Industria

Pedro F. Darrigol

M. DE OCA 202 - 3º F.
U. T. 23 - 9081

Camisería de
mesura fina

PREZOS BÓS

BRIGO

Sáenz Peña 14 - Bós Aires

As principais fontes que deitan tanta riqueza en Galiza foron: a grande valorización do ganado e dos froitos da terra, os cales se esportan ao interior da Península; a esportación enormemente acrecentada e valorizada das madeiras; os abastecimentos extraordinarios de conservas para os exércitos aliados, que ainda subsisten prás tropas de ocupación no centro de Europa; o wolfram, que botou riadas de millóns sobre da Galiza perante, a guerra mundial. Compre engadir que todo este caudal de diñeiro entrado no noso país, fixo moitos novos ricos, Enriqueceu ainda más aos que xa o eran; pero non se estancou en tan poucas mans como n-outros sitios de España, pois dada a estructuración económica e social de Galiza, o diñeiro está relativamente distribuído como para decir que Galiza é rica. A explotación de wolfram é a única fonte que se cegou, posto que era a única plenamente ocial. Todas demais poderán

Suprimimos da carta, como é natural, todo canto pode comprometer a persoas ou entidades sometidas á barbarie falanxista; pero a reseña, n-este punto, é alienadora e espranzada.

A instrucción primaria fica descoñecida. Funcionan poucas escolas e as poucas que hai son ruínas. E xa non digamos o pernicioso que é a orientación ideolóxica dos rapacinos, deficienteamente instruidos e espiritualmente deformados. Poderán ver que moitas escolas, sobre de todo as que tiñan bons edificios, construídos polo liberalismo municipal ou polo patriotismo dos emigrados, están adicadas a coarteles da guardia civil, organismos falanxistas, auxilio chamado social, frentes de xuventudes, etc. "Todo esto dá moita tristura, pero cíclicas fose piór que o réxime franquista se preocupase polo instrucción e nos atopásemos mañán con xeneración novas empedernidas no

Concepción Arenal

Concepción Arenal, xuntamente con María Pita, Rosalía Castro e a Pardo Bazán forma parte da tetraloxía de mulleres ilustres de Galiza. Nada no Ferrol



No ano de 1820, trasladouse a Madrid en idade temprán, desfazéndose polo seu aneio de saber, que a distingüía das xóvenes daquela época.

Percorria bibliotecas, estudiava idiomas, e como non era ben visto que as mulleres asistiran ás crases da Universidade, vestíase de home para pasar inadvertida.

Así foi formando o seu espírito e creando unha concencia orixinal e libre dos prejuicios sociais.

Escomenzou escribindo poesías e lixeiros traballos literarios, que si non lle deron fama, revelárona como muller de talento e de corazón.

E éste foi o que termiñou por imporse e marcar a roita da súa vida. Dotada dunha alma bondadosa e sentimental, non podía sofrir as dores alleas. Cada inxustiza que vía, cada desgracia que ollaba enchiana de tristura e aflicción. Sempre que podía aliviar unha pena ou remediar un mal, ali estaba ela pronta a acudir coa súa meiciná.

Cun outo espírito cristián, diño dos primeiros apóstoles da fraterna doutrina, visitaba as chouzas dos probes e as miseras prisóns, onde se albergaban más desgraciados que criminais. A todos levaba doces verbas de consolo e axuda material para a súa vida chea de残酷de.

Para chamar a atención do mundo e dos gobernos, adicouse a profundizar no estudio dos dous problemas más antigos: a probenza e a delincuencia. Enviou traballos aos Congresos penitenciarios de Estocolmo, Roma e San Petersburgo, que foron aceptados como axiomas; publicou libros encol da maneira de tratar aos presos e visitar aos probes... foi en suma, unha verdadeira revolucionaria nesas materias, que ainda hoxe non atoparon solución.

Foi tamén unha precursora do movemento feminista publicando un libro titulado "La mujer del Porvenir".

E esta muller exemplar, non sólo se entregou por enteiro a remediar maes que a sociedade non sabe ou non quiere remediar, sinón que ainda tivo tempo para crear un fogar e cuidar dos fillos, que á morte do seu home

quedaron ao seu amparo. Como boa galega, non renunciou aos deberes que a súa natureza lle imponía, por unha disciplina intelectual, que por moi nobre que



fose, non bastaba para facerlle olvidar a súa condición de muller.

En todas partes se rinde homenaxe á súa memoria. Prazas e rúas levan o seu nome, e multitud de estatuas érguese como prova de agradecimento e admiración universais.

Morreu esta santa muller, en Vigo, o 4 de febreiro de 1893. Cúmprese, pois, neste mes un novo aniversario da súa desaparición. A NOSA TERRA complácese en adicarle este recordo a quem foi honra de Galiza e do mundo.

A Matanza do Porco

Xa chegou do porco o instante supremo. Todo está disposto para o gran suceso. Recén afiados, brillan os coitelos; o tallo está listo; limpos os caldeiros; atópase o baño de sal casi cheo; na cociña esperan os verdes loureiros; de piñóns e pasas, hai xa con exceso...; solasmente falla que veña o bó tempo. Entón calquer dia, pola mañán cedo, no tallo deitado, ao porco veremos, abrouxando a todos cos seus fortes berros. Pero o matarife con golpe certeiro deixará sin folgos ao porco do demo. O sangue espumante caerá nun barreño, mentras unha dona vairo remexendo, e con él sabrosas morcelas faremos. ¡Cántas cousas boas pra chuparse os dedos! Con castañas maias, rixóns comeremos, raxo en empanada, chourizos a eito, perniles curados e lacón con grelos. ¡Ai! Hespánia enteira, que oxe morde o freno, brincará ese día tola de contento.

Verduzillo.

Una Vieja Preocupación Cultural

(Exposición del Prof. A. Alonso Ríos a la colonia gallega, hecha por Radio Buenos Aires, en la audición "Recordando a Galicia", el 17 del corriente mes).

Me dirijo a la colonia gallega de la Argentina para formular ante ella una vieja preocupación.

Una gran colectividad, como la nuestra, tiene el deber, un deber ineludible, de realizar cosas grandes en todos los órdenes.

Es evidente la importancia de la obra cumplida, con exemplaridad trascendente, en el terreno mutualista y en la exaltación patriótica de nuestras figuras próceres y de nuestros altos valores culturales.

Pero es igualmente cierto nuestro olvido, nuestro condenable abandono, en los aspectos económico y educativo.

Carecemos de una Cámara Gallega de Comercio, y de un Banco auténticamente gallego.

No tenemos un solo Club deportivo; ni tampoco escuelas especiales que cultiven las modalidades del espíritu gallego y favorezcan su incorporación a laaciente cultura argentina.

Todo ello forma parte de aquella vieja preocupación; pero, de un modo especial, esto último. Es decir: La necesidad de adaptar nuestros valores culturales al ambiente de la emigración.

Voluntad, trabajo, iniciativa social, previsión, patriotismo, sentimiento saudoso del solar nativo y tradiciones artísticas y sociales, forman parte de la preciosa dote con que nos ha favorecido nuestra vieja cultura.

Estos valores han asegurado el éxito de nuestras entidades grandes y pequeñas, cuando ellas se propusieron una finalidad concreta y atemperada a sus medios. La multitud de mestezas que demandaban recursos limitadísimos, justificó, en su hora, la existencia de las pequeñas asociaciones locales.

Hoy las cosas han cambiado; las grandes finalidades mutualistas, culturales y económicas, que deben llenarse en la emigración, exigen instituciones poderosas y dotadas de grandes recursos humanos, técnicos y monetarios.

Por ello mi voz se dirige a la colectividad gallega tomada en su conjunto —con apreciación de su ingente potencial humano, su capacidad económica y su alto valor social— para exponerle mi vieja preocupación.

La adaptación de nuestros valores espirituales al ambiente nacional argentino, demanda toda una serie de instituciones culturales, que, desde la escuela primaria hasta los centros de altos estudios, realicen, con particular esmero, el cultivo de aquellas predisposiciones y sentimientos que deben imprimir carácter a la personalidad moral y a la modalidad artística de nuestros descendientes.

Es necesario establecer la continuidad entre el hogar y la escuela: cultivando en el hogar el sentimento de la Patria Argentina —que hemos de procurar que nuestros hijos lleguen a sentirla con la honda intensidad con que nosotros sentimos a nuestra Patria Gallega—, y cultivando en la escuela el sentimento filial y los elementos tradicionales de fortalecimiento moral y de educación estética

que plasmaron nuestros sentimientos, nuestra sensibilidad y nuestro carácter nacional.

Nuestro sentimento del paisaje, nuestra tenacidad, nuestro espíritu de empresa y ese orgullo de nuestra honradez insobornable, deben acrecentar la herencia espiritual con que el hogar y la escuela habrán de dotar a nuestros descendientes.

Nuestra colonia crearía así un perfil propio dentro de la más pura argentinitud. Perfil que habría de acusarse por el entronque de nuestras tradiciones con las tradiciones argentinas, por la incorporación de nuestra música popular, por el sentimento saudoso del paisaje y por la evocación romántica de la Tiebla.

Para lograr que este perfil moral, social y estético se plasme en un hecho operante, hay que suprimir la solución de continuidad que media entre nuestros hogares y la escuela pública, salvando a nuestros niños de esa brusca inmersión en un ambiente poco propicio a sus sentimientos filiales. Y es igualmente necesario crear el sistema de instituciones culturales adecuadas que, en un ambiente favorable, cultiven y consoliden los atributos peculiares y fundamentales de nuestra personalidad tradicional.

Sólo así podremos conseguir que nuestra "saúde", nuestra música popular, nuestras modalidades colectivas, nuestro espíritu de iniciativa, nuestra capa-

cidad de empresa, y nuestro estilo personal sean adquiridos por nuestros hijos.

Ahora bien, para dar vida y sostén a estas instituciones de cultura, se requiere un esfuerzo gigantesco, que desborde las posibilidades de los pequeños núcleos en que se halla dividida nuestra colectividad. Se trata de una empresa que reclama una suma total de energías: una empresa que sólo puede ser acometida por la colectividad gallega en su unidad, como una empresa nacional.

Es realmente un cometido arduo; pero es igualmente un cometido fundamental y trascendente.

La Galicia emigrada tiene el deber de buscarse, de concentrarse y de lograr su unidad para dar cima a esta gran obra cultural, obra que debe ser su empresa colectiva y su blasón ante la historia.

He ahí mi vieja preocupación, enunciada desde esta tribuna de Radio Buenos Aires, que la audición "Recordando a Galicia" ha tenido la gentileza de brindarme.

Que ella quede flotando en el ambiente a lo largo y a lo ancho de la gran llanura argentina, como el llamado de un corazón gallego que busca el eco de los corazones fraternos; como una demanda que trascendiera de la Tierra lejana, cual si sonase en la silenciosa cumbre de nuestras montañas, o surgiera del manso arrullo de nuestras rías.

Os Crímenes do Franquismo

"Fillo de dous criminais", chamaron na asamblea da O.N.U a o réxime de Franco. Fillo de dous criminais e criminal, o tempo, é ese réxime que, agora que se ve condenado a desaparecer, semella non ter mais fin que o de morrer matando, pol-o pracer sádico de verter sangre, pol-o gusto morboso de seguir vidas en frío-agrando a suma dos mártires da libertade.

Criminal ó xeito dos seus países, o réxime franquista somentes foi superado por aqueles ió-falanxistas que eran un díno expoñente do que foron nos seus tempos o fascismo ió-nazismo. Franco é un bon desípulo d-aqueles dous sátrapas que, ó remate de contas, morreron como tiñan que morer, como criminais que foran. E Franco seguramente ha de morer así tamén quindando nun trelo coas pezuñas prarriba comos porcos.

Máis, agora non é, por certo, o intré de pensar na cráis de morte que se lle vai a dar a esa besta ferroza, a ese crímen que non ten reparo en facer fusilar a cantos de oponentes á sua desenfrenada acción de ditador i-enemigo da libertade. Xa se verá despoxeando cando chegue a ocasión de perseguilo a donde queira que vaia hasta collelo e facerlle pagar os seus moitos crímenes.

Coidamos que non fallará un Sandro Pertine español (mellor si é galego) que o faga ficar como un porco, igual que ficou Mussolini na praza Loreto de Milán.

Agora é tempo de condenación temporal de repudio, tempo de protesta contra esa ola de asesinatos

de homes e mulleres que non teñen mais culpa que a de amar a libertade e ser nemigos de Franco e a sua ditadura.

O mundo enteiro érguese congozado e crama por que os países que teñen forza moral e material deixen a sua attitude tolerante pra co réxime franquista e fagan xusticia ó pobo de Hespánia; o mundo enteiro crama e protesta pol-o derramamento de tanta sangre esixindo que se respeten as vidas dos direitos dos que lottaron e lottan pol-a libertade, dos que traballan por facer que o pobo hespánol seña ceibe e non teña que soportar mais a brutalidade do franquismo que é a meirande pragá que sufriu Hespánia ié-vergonza prá civilización.

S

A visita de Cacheiro Rei, presidente da Irmandade Galega de Mendoza

Durante uns breves días estivo nesta Capital, na compañía da sua dona, o irmán Cacheiro Rei, tendo seguido viaxe a Necochea, onde pasaran unha tempada de vacacións. Ao seu retorno esperamos tere a satisfacción de recibilos no seo da Irmandade Galega para testimoniarles a simpatía dos irmáns de Bós Aires e corresponder a delicada cordialidade de que tan repetidas mostras nos teñen dado os nozos irmáns da capital andina.

Lembrando a Antón Vilar Ponte no 10º Aniversario da súa Morte

0º. Aniversario da Morte de Anton Vilar Ponte

O dia 3 de Marzo cumplíense dez anos que morreu Anton Vilar Ponte.

"A NOSA TERRA", en homaxe a memoria do grande i-escrivido patriota, que tan fondo fixo entrar na conciencia gallega o arado da sua predría incansable i-acendida fe redentora, adicale o presente número, como unha ofrecida agarrimosa e devota, na que pon o tributo da sua ben erizada gratitudade, da sua admiración e do seu carío e coto acceso.

A Irmandade Galega de Bos Aires terá, en recordanza de Vilar Ponte, unha sesión necrolóxica, e para non suar de sesións un retrato deste grande patriota galego.

Adicadas a eisaltar os méritos do insigne galeguista apagado neste número de "A NOSA TERRA" traballo de Luis Óbido, Alvarez Gallego, Zapata García, Avelino Díaz e Alonso José. Tamén se reproduce do Diario de Sesións das Cortes españolas a crónica da sesión feita para honralo na data da súa morte.

XERARDO ALVAREZ GALLEG

Vilar Ponte O líder morto

"Yo vi su sepultura". Jean Passat

Macia a coor, coma Don Quijote, Antón Vilar Ponte tamén é señor de outas cabalarias, o esmo que o magoadou todo da unha. Por unha dona dos seus dousmados — Galicia — ríofitas arriscadas, escontra "aleotes" e "yangüeses". No seu batear de periodista, remeiro de iste patache que nogue e esfolga, como unha muller, hai unha duceza de mimos de artigos. Pro non hourido Vilar Ponte necesitouse rexer una pena, sempre farña, nin de aquela súa abriza de dexergar, nin da súa latura, fleisibel, ampría, encipédica, como a francesa do século XVIII. Abondalde pra súa oria, coa adicación da súa vida ápera fidel das mellorres alegas. A Patria, pra Vilar nente, coma pra Marti, foi deco "agonía e deber". Non de ouxe, xeito cobroux a Xerxes, o miñante da area Ise albre gano que lle deu avesio nas randas da súa predría anter e semelleira.

Por eíqui, por ista Habana de enturas abafadas, andivo a a facha enquistillada. Vilar nente emigrou tamén, coma canón tamén, para aguado polos irmáns apresados na mesma congoxa. Alí o deixamos. Cara o Orzán, ainda enfurruñado de noxos invernais, cauteado de quinas de escuma. Caiu a lousa sobre da cova; cairon as sombras da noite; cafan os nosos impados; cairon as verbas de Otero Pedrayo. (Verbas de adeusos definitivos; verbas húmidas, madidas dos saloucos de todos). Vilar Ponte quedou alí. Alí, baixo a quedella vexetal de un pino, señor do espacío o de silencio derradeiro. I, ao menos, morreu alí. ¡Qué en vexa! Namrentas nós, ainda andamos a rezar a oración supre de realizacións, pilotou Adelar Novo; en "Alma Gallega", e fundou e dirixiu, fican en ba moitas "racions" de traballas seus; más e millores, dende o, que aquelas do Dr. Thebus, inventor do nome. Non emigrantes, recordase fundamentalmente a Vilar Ponte polas colaboracións do "Diario de Marina", en tempos de Don Colás. Xa entón Vilar Ponte daba a derramar o seu coraí galego. Aquí coraíz do que dilo decir, denantes de morrer, na Guerra Junqueiro:

Quiero morir en el Edén de España sin más riquezas y sin más fortuna — o sitio le era estrecho — activo y viejo corazón.

Sesión de Cortes en Honor do distinto Diputado Galeguista

¡ADEUS!

(A LEMBRANZA DE ANTON VILLAR PONTE)

... e voltarán os días i-as noites, os amencerces i-los luscos e fuscos, e voltarémos nós a lembrarnos de ti como dun irmán dleto, ben querido, que un dia, fuxindo de noso fogar, foise, polo vieiro da emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e voltarémos a lembrarte sempre, por que, no fogar, haberá

decote un sítio valdeiro, o sítio que ti deixache; e chegarán as ho

ras de xantar i-en frente á branca alberga do mantés de liño, es-

tará a tua cadeira, sítio; i-agardaremos un pouco a ver se vés, ou

sairemos á porta a berrache... "Antón, ai Antón, ven, hom,

ven!"...

e non virás, por que te fuche polo vieiro sin fin, cara a un país iñorado; non virás, pro nós seguimos

nos portas, agardándote e chamaendo por ti... "Antón, ven, Antón, ven!..." e non virás, nin te

remos mais novas de ti; somentes, aló nas outuras, n-un recanto dos espacios sideras, unha estrela bri-

llará mais, acenándonos e, coma quén, decindónos, "non vou, pro

estou equi, andalo pra vosco"...

e non virás, por que te fuche polo vieiro sin fin, cara a un país iñorado; non virás, pro nós seguimos

nos portas, agardándote e chamaendo por ti... "Antón, ven, Antón, ven!..." e non virás, nin te

remos mais novas de ti; somentes, aló nas outuras, n-un recanto dos espacios sideras, unha estrela bri-

llará mais, acenándonos e, coma quén, decindónos, "non vou, pro

estou equi, andalo pra vosco"...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o

prego da nosa patria, a oración de todos os días, polo ben de Ga-

licia, pola redención do fogar, ti non estarás con nós pra decir

o rezo de fé i-esperanza, pra dirixir, como denantes o facías, a

pregaria de todos, ou ben, retrouscar o prego que todos os días fai

a patria nosa, no altar da súa illusión, ainda insatisfacta... non

estarás con nós e voltarémos a berrache... "Antón, ai Antón,

ven, hom, ven!..." e non virás por que te fuche polo vieiro da

emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o

prego da nosa patria, a oración de todos os días, polo ben de Ga-

licia, pola redención do fogar, ti non estarás con nós pra decir

o rezo de fé i-esperanza, pra dirixir, como denantes o facías, a

pregaria de todos, ou ben, retrouscar o prego que todos os días fai

a patria nosa, no altar da súa illusión, ainda insatisfacta... non

estarás con nós e voltarémos a berrache... "Antón, ai Antón,

ven, hom, ven!..." e non virás por que te fuche polo vieiro da

emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o

prego da nosa patria, a oración de todos os días, polo ben de Ga-

licia, pola redención do fogar, ti non estarás con nós pra decir

o rezo de fé i-esperanza, pra dirixir, como denantes o facías, a

pregaria de todos, ou ben, retrouscar o prego que todos os días fai

a patria nosa, no altar da súa illusión, ainda insatisfacta... non

estarás con nós e voltarémos a berrache... "Antón, ai Antón,

ven, hom, ven!..." e non virás por que te fuche polo vieiro da

emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o

prego da nosa patria, a oración de todos os días, polo ben de Ga-

licia, pola redención do fogar, ti non estarás con nós pra decir

o rezo de fé i-esperanza, pra dirixir, como denantes o facías, a

pregaria de todos, ou ben, retrouscar o prego que todos os días fai

a patria nosa, no altar da súa illusión, ainda insatisfacta... non

estarás con nós e voltarémos a berrache... "Antón, ai Antón,

ven, hom, ven!..." e non virás por que te fuche polo vieiro da

emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o

prego da nosa patria, a oración de todos os días, polo ben de Ga-

licia, pola redención do fogar, ti non estarás con nós pra decir

o rezo de fé i-esperanza, pra dirixir, como denantes o facías, a

pregaria de todos, ou ben, retrouscar o prego que todos os días fai

a patria nosa, no altar da súa illusión, ainda insatisfacta... non

estarás con nós e voltarémos a berrache... "Antón, ai Antón,

ven, hom, ven!..." e non virás por que te fuche polo vieiro da

emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o

prego da nosa patria, a oración de todos os días, polo ben de Ga-

licia, pola redención do fogar, ti non estarás con nós pra decir

o rezo de fé i-esperanza, pra dirixir, como denantes o facías, a

pregaria de todos, ou ben, retrouscar o prego que todos os días fai

a patria nosa, no altar da súa illusión, ainda insatisfacta... non

estarás con nós e voltarémos a berrache... "Antón, ai Antón,

ven, hom, ven!..." e non virás por que te fuche polo vieiro da

emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o

prego da nosa patria, a oración de todos os días, polo ben de Ga-

licia, pola redención do fogar, ti non estarás con nós pra decir

o rezo de fé i-esperanza, pra dirixir, como denantes o facías, a

pregaria de todos, ou ben, retrouscar o prego que todos os días fai

a patria nosa, no altar da súa illusión, ainda insatisfacta... non

estarás con nós e voltarémos a berrache... "Antón, ai Antón,

ven, hom, ven!..." e non virás por que te fuche polo vieiro da

emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o

prego da nosa patria, a oración de todos os días, polo ben de Ga-

licia, pola redención do fogar, ti non estarás con nós pra decir

o rezo de fé i-esperanza, pra dirixir, como denantes o facías, a

pregaria de todos, ou ben, retrouscar o prego que todos os días fai

a patria nosa, no altar da súa illusión, ainda insatisfacta... non

estarás con nós e voltarémos a berrache... "Antón, ai Antón,

ven, hom, ven!..." e non virás por que te fuche polo vieiro da

emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o

prego da nosa patria, a oración de todos os días, polo ben de Ga-

licia, pola redención do fogar, ti non estarás con nós pra decir

o rezo de fé i-esperanza, pra dirixir, como denantes o facías, a

pregaria de todos, ou ben, retrouscar o prego que todos os días fai

a patria nosa, no altar da súa illusión, ainda insatisfacta... non

estarás con nós e voltarémos a berrache... "Antón, ai Antón,

ven, hom, ven!..." e non virás por que te fuche polo vieiro da

emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o

prego da nosa patria, a oración de todos os días, polo ben de Ga-

licia, pola redención do fogar, ti non estarás con nós pra decir

o rezo de fé i-esperanza, pra dirixir, como denantes o facías, a

pregaria de todos, ou ben, retrouscar o prego que todos os días fai

a patria nosa, no altar da súa illusión, ainda insatisfacta... non

estarás con nós e voltarémos a berrache... "Antón, ai Antón,

ven, hom, ven!..." e non virás por que te fuche polo vieiro da

emigración definitiva, cara a un país iñorado...

e cando sejan os intres de rezar o rezo de fé i-esperanza, o</

Continuación da Sesión de Cortes en Honor de Antón Vilar Ponte

(Ven da páxina quinta) pararse de él, ha querido reteñere para que duerma por siempre en su regazo, cuando esta segunda elección para representarla le obligaba a dejarla para vivir entre nosotros.

En nombre de la minoría Agraria, estoy seguro que también en el de todos los Diputados gallegos, puede tener el grupo galleguista la seguridad de que el concurso que se ha pedido para mitigar la amargura de la situación del hogar de Villar Ponte han de prestarlo, decididos, todos cuantos guardamos como una de nuestras más vivas emociones del espíritu el amor a la hermosa tierra en que hemos nacido. (Muy bien).

El Sr. Presidente: El Sr. Piñol tiene la palabra.

El Sr. Piñol: Señores Diputados, para hacer constar, en nombre de esta minoría regionalista, nuestra más fervorosa adhesión a las palabras pronunciadas por el señor Presidente con referencia al fallecimiento del Diputado electo por Galicia señor Villar Ponte. El sentimiento de esta minoría está formado por otros diversos: el de humanidad, que nos debe ser común; el de afecto hacia un compañero que había de compartir nuestras labores legislativas en esta tercera etapa de la República, y el de afinidad de ideales con el Diputado galleguista fallecido, que puso todo su amor en la tierra que le vió nacer y que lo sacrificó todo, incluso su salud, para llegar a conseguir el reconocimiento de las libertades de Galicia, como nosotros venimos dedicando todos nuestros esfuerzos al reconocimiento de nuestra personalidad regional. En nombre de esta minoría regionalista saludamos con este motivo, testimoniándole nuestra condolencia, al grupo galleguista, rogándole que transmita la expresión de nuestro dolor a Galicia y, al propio tiempo, la seguridad de que aquellos ideales que propugnaba nuestro compañero fallecido habrán de encontrar en nosotros el eco y el apoyo precisos para que fructifiquen.

Casa OTERO

Placas Radiográficas

Artículos de Calidad ELIOT
Para Farmacias y Hospitales

Agujas y Jeringas Hipodérmicas
Catgut, Guantes, etc Perfumería

GENERAL URQUIZA 624
U. T. 45, Loria 8273

Francisco Blanco

CIGARRERIA POR MAYOR Y MENOR

Av. SANTA FE 1100

U. T. 41, Plaza 0278

quen en lo futuro.

El Sr. Guerra: Pido la palabra.

El Sr. Presidente: La tiene S. S.

El Sr. Guerra: Muy pocas palabras, para saludar a todos los señores Diputados por ser la primera vez que hablo en esta Cámara y para expresar, en nombre de la minoría de Acción Popular, el sentimiento de solidaridad hacia un compañero que no ha podido llegar a ocupar su escaño en esta legislatura. Este recuerdo piadoso que, como hombres cristianos, dedicamos al compañero fallecido, ha de servirnos también para sumarnos a los elogios justos, merecidísimos, que se le están tributando en estos instantes, y para lamentar que no haya podido hacer a nuestra labor labor aquella aportación que está demandando la Patria.

El Sr. Irujo: Pido la palabra.

El Sr. Presidente: La tiene S. S.

El Sr. Irujo: Señores Diputados, el Sr. Villar Ponte era nuestro amigo, era un nacionalista gallego. Cualquier Diputado, fuese cual fuese el grupo a que perteneciera, hubiera tenido nuestro respeto y nuestro afecto al llegar el momento solemne y misterioso de su tránsito a la eternidad; pero un Diputado nacionalista debe tener, además, el grito de nuestra hermandad. De esa hermandad, pues, sale nuestra voz, la voz de los vascos, representantes del pueblo más viejo de Europa, para unirnos a Galicia, a la voz de sus hombres, pronunciando estas pobres palabras llenas de emoción y de respeto para quien fué, como el señor Villar Ponte, digno e ilustre representante de Galicia.

El Sr. Alonso Ríos: Pido la palabra.

El Sr. Presidente: La tiene S. S.

El Sr. Irujo: Señores Diputados, el Sr. Villar Ponte era nuestro amigo, era un nacionalista gallego. Cualquier Diputado, fuese cual fuese el grupo a que perteneciera, hubiera tenido nuestro respeto y nuestro afecto al llegar el momento solemne y misterioso de su tránsito a la eternidad; pero un Diputado nacionalista debe tener, además, el grito de nuestra hermandad. De esa hermandad, pues, sale nuestra voz, la voz de los vascos, representantes del pueblo más viejo de Europa, para unirnos a Galicia, a la voz de sus hombres, pronunciando estas pobres palabras llenas de emoción y de respeto para quien fué, como el señor Villar Ponte, digno e ilustre representante de Galicia.

El Sr. Alonso Ríos: Pido la palabra.

El Sr. Presidente: La tiene S. S.

El Sr. Alonso Ríos: Señores Diputados, hay dos momentos, uno en la historia de España y otro en la de Galicia, que están marcados por dos nombres. El de la historia de España es aquél en que la Institución Libre de Enseñanza hizo su aparición, por primera vez, en América, representada por la persona de D. Rafael Altamira. En aquel momento el concepto que los americanos tenían de los españoles cambió; los españoles dejaron de ser hombres que vivían mirando al pasado para transformarse en hombres modernos que saben estudiar, investigar y que están dotados de un alto espíritu de comprensión. Este fenómeno que se operó con la llegada de D. Rafael Altamira a América se ha operado también con la marcha de Antón Villar

Ponte, con respecto a Galicia, y se marca haciendo el mismo contraste entre las dos épocas: la del desconocimiento y el ultraje y la del reconocimiento.

Antón Villar Ponte era un espíritu avanzado entre la Galicia ultrajada y proscripta y la Galicia que ha de reconocerse, amarse y comprenderse. Formó el alma de Galicia en América y en la propia Galicia se convirtió en el portavoz de sus reivindicaciones.

Todos los que hemos vivido largos años en América hemos sido formados espiritualmente por Villar Ponte. En la República Argentina, donde recibimos al digno Presidente que hoy ocupa el alto sitio de esta Cámara, dejamos formada la Federación de Sociedades Gallegas Agrarias y Culturales, y el espíritu de Villar Ponte es el que nos ha animado. Todo lo que hay de valor en el liberalismo y en el republicanismo moderno de España reflejado en América vive en aquella Federación, como sabe el Sr. Jiménez de Asúa. Esta Federación ha sido animada por el espíritu de Villar Ponte, como lo hemos sido todos los hombres avancistas de América y todos los gallegos emigrados que pensábamos en una España mejor.

Nosotros no podemos menos de sumarnos a este homenaje y dejar oír la voz de este modesto representante de la Federación Agraria de Pontevedra, y de la Federación de Sociedades Gallegas Agrarias y Culturales de la República Argentina, cuando ha desaparecido este gran hombre, este hombre todo voluntad, todo ética, todo constancia, que ha sabido perfilar para su tierra una esperanza de reivindicación. Cuando todos decían que Galicia había sucumbido, él se levantó a afirmar esta verdad: "Galicia vive, aunque no se la quiera reconocer". La ha formado él con sus doctrinas, con su ética y su voluntad, y en España y en América ha surgido Galicia como un hecho evidente. Esta afirmación constituye una honra demasiado grande para que pueda olvidarse; por ello, con sinceridad y amor, me asocio de todo corazón al homenaje que hoy se rinde a su memoria.

El Sr. Presidente: Tiene la palabra el Sr. Romero Cachinero.

El Sr. Romero Cachinero: En nombre de la minoría comunista, me asocio al homenaje o, mejor dicho, al sentimiento de la Cámara por la muerte del señor Villar Ponte. Recorriendo Galicia he podido observar cómo los campesinos, cómo el pueblo laborioso en general apreciaba a este hombre que había sabido mantener firmemente los principios de liberación de ese pueblo que vive hoy bastante esclavizado. Nosotros admiramos a esos hombres que luchan por la liberación de los pueblos y que en todo momento están dispuestos a los mayores sacrificios por defender sus libertades.

Yo no quiero extenderme en consideraciones, sino solamente adherirme a este dolor que hoy se observa en la Cámara y mostrar también nuestra condole-

Manuel Murguia

Velaí un nome que nos fai estremecer de emoción. E a figura máis esgrevia do renacentismo galego. No meio daqueles homes que se chamaron Pondal, Faraldo, Aguirre, Vicetto e outros de que fala no seu libro "Los Precursores", érguese él como un xigante.

Antón Villar Ponte era un espíritu avanzado entre la Galicia ultrajada y proscripta y la Galicia que ha de reconocerse, amarse y comprenderse. Formó el alma de Galicia en América y en la propia Galicia se convirtió en el portavoz de sus reivindicaciones.

Así publicou primeiramente o "Diccionario de Escritores Gallegos", hoxe agotado. Comenzou logo a publicación da súa obra magna, na que puxo toda a súa alma e que sirveu para consagralo, a "Historia de Galicia", cuxo primeiro tomo veu a lus en Lugo no ano 1865.

Atopándose en Barcelona, en 1888, editou unha síntesis histórica e xeográfica da nosa terra baixa o títuo "Galicia". Sabor de Xelmírez escribeu un notable traballo que pensaba leer no Ateneo de Madrid e despois publicouno sin haber levado a cabo o seu mencionado propósito.

Dixeu e colaborou en varios periódicos e revistas, mostrando sempre o seu amor a Galiza e a súa vasta erudición.

Casado desde 1858 coa meirande lírica que tivemos, coa nunca ben celebrada Rosalía Castro, pódese dicir, que él contribuiu ao éxito da súa dona animándoa a que escribira e a

que deixara publicar os seus maravillosos versos.

Setenta e dous anos sobreveu Murguia á súa amada compaña. Foron sesenta e dous anos de loita e de traballo intenso pola redención de Galiza.

Como aqueles cabaleiros da Idade Meia que combatían pola dona dos seus pensamentos, así pelexaba este ousado paladín en defensa da súa terra. Tropezou con arraigados prejuicios, incomprensións e envexas; pero nada desalentou o seu esforzado espírito, salvo as naturais amarguras, que causan as inxusticias, e que a él lle dofan máis, porque a maior parte das veces viñan dos que menos o debían atacar.

Chamóuselle, e con moita razón, o patriarca das letras galegas. Tiña cerca de noventa anos, e ainda escribia coa valentía dos seus melhores tempos. A súa prosa crara, elegante e sobria era un verdadeiro modelo clásico.

Xefe do Arquivo Xeral de Galiza, cárrego para o que había sido nomeado en 1870, este vello loitador pasou toda a súa vida dedicado a estudar os códices antigos, en procura afanosa dos orixenes da nosa patria e da súa historia. ¡E con qué ledicia comentaba algún feito que nos enaltecía!

En troques, ¡cánta amargura saía da súa pruma ao escribir dos aldraxes e asoballamentos que nos foron impostos, como a povo conqueredo pola forza do ferro, e non pola forza do agasallo!

A súa fama non quedou circunscrita a Galiza, nin ao resto da España; ela invadou o mundo. E cando en 1913, con motivo de cumplir 80 anos, celebrouse na Cruña un homenaxe no seu honor, recibíronse adhesións de todas partes e de figuras do prestixio de Federico Mistral, Teófilo Braga, Arturo Farinelli, Juan Maragall, Manuel Milá e outros máis que agora non recordamos.

Na mesma cidade recibiu sepultura ao morrer no 2 de febreiro de 1923, cando fa a cumprir 90 anos de idade. Sirva esta longa e fructífera vida de exemplo eterno aos que loitan por un nobre ideal!

cia a los Diputados galleguistas, que han perdido una figura relevante entre ellos y que en esta Cámara hubiera tenido una brillante actuación en defensa de las libertades de Galicia.

El Sr. Presidente: Tiene la palabra el señor Figueroa Rojas.

El Sr. Figueroa Rojas: En nombre de la minoría popular progresista, para expresar nuestro sentimento por la muerte del malogrado compañero y para sumarnos al dolor y la emoción que a todos causara el malogro de las magníficas virtudes que atesoraba, expresando a la Cámara que siempre que el ritmo del sentimiento haya de producirse por un imperativo de justicia y admiración a los valores inindubiales nosotros nos sumaremos a él.

El Sr. Presidente: El Sr. Ministro de Agricultura tiene la palabra, en nombre del Gobierno

El Sr. Ministro de Agricultura (Ruiz Funes): Señores Diputados, para adherirme en nombre del Gobierno a las pa-

bras emocionadas que se han pronunciado en la Cámara en memoria del Sr. Villar Ponte.

Convivió con el Sr. Villar Ponte en las Cortes Constituyentes y pude apreciar que era un ejemplo de lealtad, lealtad republicana, en la conducta.

Ahora, dirigiéndome singularmente a los señores Diputados de la minoría galleguista, he de expresarles que el recuerdo de Villar Ponte habrá de servirles de guía y esperanza en las futuras luchas hasta alcanzar el logro de sus ideales.

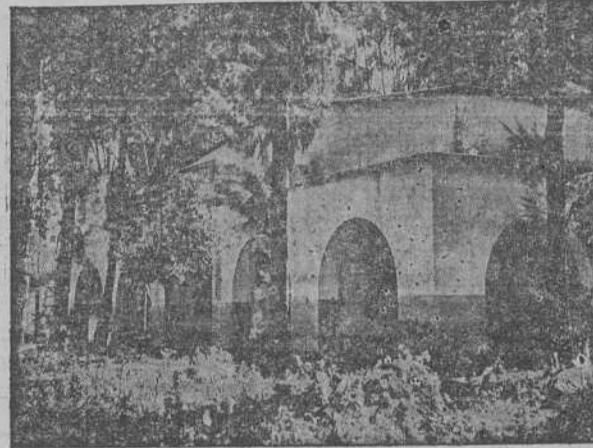
Significo, por lo tanto, en nombre del Gobierno, el pesar que compartimos todos por el malogro de la vida de Villar Ponte, que ha podido, sin embargo, dejar tras de sí el recuerdo de su obra fecunda y ejemplar.

El Sr. Secretario (Madariaga): ¿La Cámara acuerda constar en acta el sentimiento por la muerte del Sr. Villar Ponte, según las manifestaciones del señor Presidente? (Asentimiento). Así se acuerda.

Hogar Gallego Para Añorados

UNHA FESTA EMOTIVA

Como rezaba nas invitacións aos asociados, "para levar un pouco de quentura de fogar aos irmáns asilados e pasar un día de esparcimento na formosa e amplia residencia, que nos faga lembrar antre queixumes de piñeiros i eucaliptus a saudade gárrimosa da nosa amada Galiza, realizouse o domingo 17 pasado unha excursión a Domselaar,



Unha vista da Casa.

onde se había organizado un festival artístico coa valiosa e desinteresada cooperación da laudeada masa coral "Os Rumorosos", a aplaudida e xenial artista Maruxa Villanueva, o afamado conxunto de gaitas Dámaso Gómez e a popular parexa de baile Montero, actuando como animador o incomparable narrador de contos enxebres Manoel Roel.

A pesares da amenaza do tempo, numerosos invitados foron chegando ao lugar da festa nos trens que saíron de Constitución ás 8 da mañán e ás 11 horas.

Almorzo para quén o leve! As cestas portaban sabrosos platos caseiros; e según o tamaño de elas, adivínase o número de componentes de cada familia. Todos se foron acomodando no sitio que lles gustou e axiña escomenzaron a funcionar eiquí o espeto, alí a parrilla... pero os más sacaban dos cestos as empanadas de raxo, de polos ou de peixe.

Antes de dar comenzo o xan-

tar, as gaitas de Dámaso-Gómez dos seus recordos da Terra; e ao conxuro da gaita meiga, revivía a súa morriña, gardada como un tesouro. Dada a afabilidade con que eran tratados polos visitantes, en cada un deles parecía atopar un irmán, un fillo, un amigo, a quem abrazaban e mañifestaban o seu contento. ¡Non estaban soios! Pasado este momento de emoción, os vellíños siguiron o seu xantar e os visitantes xuntáronse cos seus familiares a reposar as forzas perdidas durante o viaxe.

Pol-a tarde, xuntáronse os añorados e o público no meio de outros pinos, i escotaron as bellas cancións galegas maravillosamente interpretadas polos "Rumorosos", que foron longamente aplaudidos.

Maruxa Villanueva, co seu eisquisto e gracioso arte, entusiasmou a todos con formosas cancións, culminando o encanto coa interpretación de "Lonxe da Terriña"...

Unha nena arxentina da So-

ciedade Fillos de Sada, recitou varias poesías, merecendo unánimes eloxios pola seguridade de expresión no idioma galego e a brillante e cálida entoación dos versos.

Manoel Roel, como sempre, co seu chispeante e conxénito humorismo, dixo algúns contos galegos antre verdes e roxos, sin chegar a pemento, que foron gárrimosamente acollidos.

O conxunto de gaitas inflou o fol, e muñeira vai e riveirana ven, animou o fiñal, que foi beilado e más beilado (a pedido da concurrencia) pola simpática parexa Montero, que, locindo vistosos traxes da nosa terra, mereceu moitos e ben gañados aplausos.

Antes da volta, houbo unha partida de brisca entre vellos e mozos. E sexa por aquello de que sabe máis o demo por vello que por demo, ou polo que xente nova e leña verde todo é fume, a cousa foi que gañaron os vellos.

Moitas festas como estas desexaremos que se celebren. Elas levan un pouco de alegria a razones que xa están fartos de latexar e deixan ao mesmo tempo, nos ánemos dos que contribuen a tan boa obra, unha satisfacción que non se paga con ningún diñeiro.

MORREU UN GRANDE GALEGO

DON MANUEL L. LEMOS

Acaba de morrer en Mendoza o señor Manuel L. Lemos. Nacido en Gondomar, Galiza, o señor Lemos levaba moitos anos de residencia na Arxentina, onde se destacou como industrial e comerciante de grande capacidade. A vasta organización de plantacións, bodegas e despachos que levan o nome de "La Superiora", foron creación da intelixencia, da aititude e da vontade tenaz de don Manuel Lemos.

Grande patriota galego, foi o señor Lemos quen dou vida a iniciativa de crear as Escolas do Valmiñor.

O seu nome fica avençellado a institución das festas da vendimia nas provincias de Cuió, e a outras innumerables iniciativas económico-sociales e de cultura.

Foi o señor Manuel L. Lemos un eficiente propulsor do progreso arxentino, polo que merecerá ser recordado con gratitud pola posteridade, que atopará neste galego exemplar un modelo digno de ser imitado.

Apareceu o N.º 6 da Revista "Galeuzca"

Está xa en venta o n.º 6 da revista "Galeuzca". A maniera, a nova e realista maneira de enfocar o panorama político, social e económico da Península, vai interesar cada día máis a medida que a opinión entrevé neste esforzo de galegos, vascos e cataláns a posibilidade de sacar ao Estado Hespánio do atasco en que o temido o Centralismo.

A revista "Galeuzca" vai eispoñendo os novos puntos de vista; amostrando soluciones axeitadas, ouxetivas e encamadas a por dacordo o interés xeral dos aneicos e mestres privativos de cada povo. Por elo, ao lela, a xente decátase do cambio na maneira de entender os problemas e das ventaxas que elo está chamada a reportar.

Transcribimos do n.º 6 o seguinte sumario:

Editoriales: La solución monárquica. GALEUZCA y la República. Francia da la pauta.

Colaboraciones: Un libro póstumo de Serra Hunter, por M.

O Doutor Avelino Gutiérrez

Unha triste noticia embarga o noso ánimo. O doutor Avelino Gutiérrez, o nobre cabaleiro montañés, republicano fervente e leal, o home de cencia, tan querido e respetado antre os arxentinos como ante os hispánicos, acaba de pagar o seu derradeiro tributo a vida.

A morte do seu fillo Alberto, ocurrida no pasado ano, sin dúbio precipitou a caída de don Avelino, que anque contaba xa 82 anos de idade, o seu espírito conservaba a lozanía da xuventude.

Chegado ao país, como tantos outros, alucinado pola dourada leenda, non siguiu a rota da maior parte dos emigrantes, senón que se adicou de cheo ao estudo.

Con outas notas termiñou a carreira de médico, e axiña ingresou no profesorado da Facultade, alcanzando a ser nomeado titular da cátedra de Anatomía topográfica cárrego que desempeñou hasta a súa xubilación.

Foi un dos mellores ciruxanos da súa época, habéndose especializado en osos e formado unha escuela que dou numerosos e notábeis discípulos.

Dirixeu o Hospital Español durante moito tempo, e a Asociación Española de Socorros Mútuos había nomeado director honorario a perpetuidade.

No seu sanatorio de Flores operou a unha gran cantidade de compatriotas, que acudían de todas partes da República en procura do seu bisturí maravilloso.

Ganou diñeiro, recibiu honores pero a súa condición modesta, idealista e generosa non cambiou endexamáis.

Co aneigo de propagar a cultura hispana na Arxentina, foi o principal animador da comisión que se formou para trazar aquí os nosos homes de cencia.

Fundou o Centro de Protección ao Inmigrante Hespánol e contribuiu con todas as suas forzas a campaña de axuda ao governo republicano, cando a nosa épica luta contra o feixismo internacional.

A súa bolsa estaba sempre aberta con largueza para todo intento nobre, de calquer crase que fosse. Demócrata sincero, coa súa pruina, coa súa verba e co seu apoio económico, atopábase de cote nos

postos de vanguarda, e velo como era, a súa alma latexaba de entusiasmo diante dos ideais de xustiza que defendía.

Nel xuntábanse dúas cousas que son moi difíciles de xuntar — a fortuna e o ideal. Hai moitos que son ricos, pero non teñen máis preoccupation que aumentar o tesouro. Hai moitos, moitos más que teñen ideal, pero son probes. Camas obras se poderían facer si anduveran sempre xuntos esos dous enemigos!

O doutor Avelino Gutiérrez, rexo fidalgo cántabro como as súas nevadas montañas, honrado como Pedro Crespo e xeneroso como o Cid, foi un outo espoñente do espírito español, castelán, nestas aileadoras prais americanas.

"A Nosa Terra", con profunda emoción, adicalle este pequeno homenaxe de lembranza ao nobre cadáver.

Prieto disposto a tirarlle a confianza ao Goberno Giral

CIUDAD DE MEXICO (U. P.)

Los socialistas de Indalecio Prieto reconsiderarán su voto de confianza al gobierno de Giral, si éste acepta el plan de la tesis norteamericana del establecimiento de un gobierno interino en España. En otras fuentes se coincidió en que si Francia y Gran Bretaña dan su aprobación a la iniciativa de los Estados Unidos, ella traerá como consecuencia la caída del gobierno de Giral y el debilitamiento del régimen de Franco. (Dos diarios).

Como se ve, Prieto dispone a cumplir a ameaça que formulou nas Cortes tildas en México.

Nisa información bótase de ver craramente a doblez de Prieto; pois a declaración trascrita, feita intencionadamente dun xeito que poida entenderse en dous sentidos, non se encamiña a sostener a liña do Goberno, senón a empurralo para que caia. En verbas craras, o que se di na declaración é, QUE GIRAL DEBE ACETAR A PROPOSTA DE ESTADOS UNIDOS E IRSE DE PASEO.

NARCISO VIDAL (h)

AGENTE OFICIAL KODAK

- Películas
- Radiográficas
- Accesorios
- Rayos X

PASTEUR 768 Bs. AIRES

U. T. 47 - 4718

O seu TRAXE

O seu SOMBREIRO

A sua CAMISA

A sua ROUPA INTERIOR

MERQUEOS EN:

CELTA

FEDERICO LACROZE 4086

UNHA CASA
ENTEIRAMENTE GALEGA

CA SA DURAN

- SOMBREIROS
- CAMISAS
- BONETERIA
- PANTALOS

30 Gral. Bosch 30 U. T. 22 - 4405
AVELLANEDA (PINEIRO)

One-Eleven



EL GRAN CIGARRILLO

AMERICANO

35 cts.

Déspotas inseñantes,
Forzá, forzádo gallos;
Pode oírse o ferro,
Un corpo enfraquecido;
Mais as nobres idéas,
E gloriosos instintos...
Eses... non pode, non o
(duro ferro,
Nin a morte, extinguitos!
Eduardo PONDAL.

A Nosa terra

NUESTRA PATRIA

Ano XXX

BOS AIRES, FEBREIRO 1946

Redacción - Administración: Rúa BELGRANO 2186

CORREO
ARGENTINO
Central B

FRANQUEO PAGADO
Concesión No. 2032

TARIFA REDUCIDA
Concesión No. 2727

Núm. 445

Interesante Declaración do Goberno Catalán

El Gobierno de Cataluña, reunido en París el 13 de enero de 1946 bajo la presidencia del señor José Irla y con asistencia de los Consejeros señores José Carner, Joan Comorera, Pompeyo Fabra, Antonio Rovira y Virgili y Carlos Pi y Suner, aprobó por unanimidad la siguiente declaración:

Constituidos en Gobierno, representantes de una voluntad nacional persistente, proseguidores de una legalidad, nos dirigimos a los catalanes. A los que sufren y luchan en Cataluña y en el exilio; en unidad con ellos y al servicio de su espíritu. Y asimismo, para que se acreze nuestra inspiración, tendremos en cuenta el estímulo de los que cayeron gloriosamente en batalla en la propia Cataluña, y más tarde en Europa y África, en la continuidad de una misma lucha. Y también estaremos muy atentos al derecho perenne de los catalanes aún no venidos a la vida, a los que no podrá alcanzar la derrota, atar de manos la opresión ni reprimir la nostalgia y que, en lo venidero, nos reprocharán no solo toda aceptada mengua de nuestros destinos, más también cualquier vacilación ante un nuevo deber, una nueva responsabilidad.

Así hay que proclamarlo ante esas actuales conspiraciones, dentro y fuera de España, que miran a conseguir un franquismo sin Franco y a que sea de nuevo afrentado el albedrio de los pueblos hispánicos; así hay que proclamarlo en un instante en que, por uno y otro lado, suenan algunas voces desorientadas, concesiones y aquiescencias del desanimo. Como si bastara un regreso con banderas arriadas. Como si en verdad fuese menester que este o aquel artificio político, sin título alguno honorable, sin garantía alguna, arbitrase la pugna entre el derecho auténtico y una otra forma de usurpación.

Cataluña, empero, no acierta a adaptarse a esos desfallecimientos. Le sería imposible de negarse a sí misma y no encontraría modo de olvidar.

Los catalanes padecimos doblemente bajo la opresión de Franco. Perdimos a la vez nuestra libertad de hombres y nuestra libertad de pueblo. Los agresores intentaron destruir el patrimonio moral y material de Cataluña. Nuestra riqueza, hija del trabajo, nuestra cultura, hija de la lengua. Con procedimientos depredatorios intentaron despojarnos de parte de la maquinaria industrial, de obreros especializados y de gentes generalmente destacadas, golpes que supieron resistir la vitalidad catalana. Quisieron borrar de la vida pública y de la actividad literaria el habla vernácula, con la intención de verla extinguirse lentamente en el recinto de los hogares apagados. Pero nuestra lengua no sucumbe, antes, como siempre ha salido, asegura el buen ánimo.

Cataluña ha resistido y resiste; la ilustran la sangre esparcida en las ejecuciones, los sufrimientos

de los campos de concentración y de las ergastulas. Resistió el 19 de julio de 1936 al derrotar al ejército español insurgente; y al recobrar al punto para la República la mayor parte del territorio de Aragón; y al enviar a Madrid la flor de sus fuerzas y al proveer los demás frentes con material de guerra; y resistió en la mayor batalla, la del Ebro, en suelo catalán y sostenida por fuerzas en dos terceras partes catalanas; y resistió al terror; y resistirá la acción de las fuerzas tenebrosas hasta al vicio.

Tan rica es la reciente ejecutoria de nuestro pueblo.

Pedimos a Cataluña que lo recuerde y que demuestre y multiplique su fe con toda suerte de esfuerzo y combate, visible e inviable.

Desde ahora declaramos que un Gobierno de Cataluña de amplia unión nacional, solo él, el nadamás, será el calificado para promover en su día, la manifestación de la voluntad popular de Cataluña, sea el que fuere el procedimiento democrático en que alcancece expresarse. Nuestro pueblo deberá ser consultado y decidir sobre el futuro de Cataluña, tanto por derecho natural que no prescribe, a pesar de las persecuciones, como porque tiene alcanzada y reconocida la calidad de la propia decisión, y porque, formalmente, se lo concederían todos los principios democráticos proclamados desde la Carta del Atlántico hasta la Conferencia de Potsdam, fuentes de derecho universal. Cataluña y su Gobierno desautorizan y combatirán toda situación que no se incline ante ese derecho o renuncie a la forma republicana.

La obligación parentoria que en su regreso incumbrá al Gobierno de Cataluña, será la de proponer a la voluntad del pueblo no una opción entre "República y Monarquía", sino una alternativa a la forma de usurpación.

Cataluña, empero, no acierta a adaptarse a esos desfallecimientos. Le sería imposible de negarse a sí misma y no encontraría modo de olvidar.

Ténse dito muitas veces que a emigración é o pior dos males que, no pasado, sofrui a nosa terra. Galicia estaba, nos derreiros tempos, i-está agora tamén, semidespoboad a causa dese vello mal, desa manía nosa d-emigrar.

Desque se imprantou a República en Hespaña hasta agora a emigración foi mermando, primeiro polos beneficios do réximen republicano (anque en Galicia pouco se fixeron notar) e despoxos polas restriccions que impuxo o franquismo ós que teimaban fuxir do país.

Eu, personalmente, penso que, seian cales queiran os motivos do decrecimiento da emigración galega, tal decrecimiento, á curta ou á longa, terá de ser porveitoso. Canta menos xente emigre de Galicia mellor, porque ben se sabe que, hasta fai pouco, sempre se buscó na emigración a solución de todos os problemas

de vida cerrada e indefensa de Cataluña, situación que implica, por consecuencia, la indefensión de toda la democracia española. Esta nueva posibilidade es la de un orden peninsular multinacional. Tenemos experiencia de la facilidad con que, en los últimos ciento cincuenta años, cualquier esperanza de una aurora liberal y democrática fué, sin dilación, sofocada y vengada con crueles represiones. Y qual será el destino de toda democracia ibérica inogánica.

La hermandad de Cataluña con Valencia y las Islas Baleares, su iniciado entendimiento con Euskadi y con Galicia, la seguridad de que Cataluña no haya perseguido jamás, en toda su historia, propósito alguno hegemónico y se haya mostrado baluarte asiduo de la libertad, le permite dirigirse con eficacia a una nueva henda generosidad del pueblo de Castilla, a los matices ibéricos, a los espíritus que quieren desamortizar las posibilidades históricas, a los patriotas constructivos, a los proletariados con los que quiere permanecer en contacto. Contra la débil uniformidad al cabo entregada a la tiranía, habrá que proponer la fuerte unión por voluntad cooperante.

Cataluña recoge, por su parte, la bandera del derecho permanente. Y quiere izarla muy holgada pero muy segura; y por ello apela a toda la rica variedad hispánica. De esta su iniciativa, de esta responsabilidad — guiriadora, si fuere menester — hace hoy pregón. Jamás estuvo España tan sometida, tan menospreciada, tan encogida en lo ruín como bajo el extremo unitarismo de Franco. Cataluña invita a las Españas, vueltas a su nombre plural, a vivir en la misma hora del mundo y aseguradas contra el retorno del vilipendio.

Comisión Parlamentaria do Estatuto Galego

Temos no noso poder a nómina dos membros que componen a Comisión nomeada en México polas Cortes Republicanas Hespanolas. Como lembrarán os nosos leitores, a terceira sesión do Congreso adicouse enteramente a discutir a proposta feita polos diputados galegos. A inútil discussión foi promovida polo mal desexo que, para nós, ten Don Luis Jiménez de Asúa, aproveitando a sua situación de Presidente do Congreso. Lembraranse os nosos leitores que alí todos os diputados galegos, pertenecentes a diferentes partidos —galeguistas, esquerda republicana, socialista, agrario galego, centrista— se amostraron unidos en forte bloque, coa triste excepción de Longueira, quén se permitiu o luxo de traicionar o mandao que ó povo galego lle encorrendou. Tamén se lembrarán que todas as minorias parlamentarias estiveron concordes cos diputados galegos, menos a socialista que preside o señor Prieto. A discussión foi tan interesante que chegou a impresionar aos observadores estranxeiros que ali estaban. Tres discursos pronunciou o señor Prieto para impuniar a nosa proposta, feita por meiación da minoría vasca, e ao final, este extraordinario parlamentario non tivo máis remedio que acompañarnos, evitando unha votación que o deixaría en moi mal lugar. Temos entendido que é a primeira vez que o señor Prieto dá un golpe en falso, pois non lle negamos a súa agudeza política. Ao final de tan longa discussión resultou que a "Comisión del Estatuto de Galicia" está formada por representantes de todas as minorias parlamentarias e que os socialistas do grupo prieta teñen como representantes nada menos que ao señor Prieto e ao señor Longueira, seu atento e seguro servidor.

Velahí a nómina, tal como consta en certificación expedida pola Mesa das Cortes e firmada polos Segredarios Eduardo Frapolli e Ramón Lamoreda.

PROPIETARIOS

Indalecio Prieto Tuero
Pedro Longueira Patiño
Enrique Cerezo Benítez
José A. Junco Toral
Eduardo Castillo Blasco
Faustino Ballvé Pallés
Manuel Pérez Jofre
Vicente Sol Sánchez
Enrique Ramos Ramos
Elpidio Villaverde Rey
Fernando Valera Aparicio
Francisco López de Goicoechea
José Tomás y Piera
Pelayo Sala y Berenguer
Edmundo Lorenzo Santiago
Gabriel Franco López
Leandro Carro Hernández
Miguel Valdés y Valdés
Julio Jáuregui y Lasante
Manuel Portela Valladares

SUPLENTES

Crescencio Bilbao Castellanos
Belarmino Tomás Alvarez
Amós Ruiz Lecina
Luis García Cubertoret
Aurelio Almagro Gracia
Honorio de Castro Bobel
Roberto Escribano Iglesias
Albino Lasso Conde

Jesús de Miguel Lancho
Miguel Muñoz González
Juan A. Méndez Martínez
Rafael de Pina Milán

Miguel Amilibia Machimbra
Elfidio Alonso Rodríguez

José M. Lasarte Arana
Ramón Fernández Mato

En col da Emigración

en vez de busca-la na propria terra.

O exodo dos galegos pros países extraños sempre foi pernicial, pese a que os emigrados fixesen chegar moitos cartos a Galicia. A emigración en si i-os cartos dos emigrados mataron a iniciativas das nossas xentes na nosa terra, mataron a inventiva, i-en certo modo, o esforzo creador, pois, todo se agarra da das xentes emigradas e todo se arranxaba, ben ou mal, cos cartos que chegaban do exterior. Collíase, por decilo así, a liña de menor esforzo que consistía en agardar o xiro, pagar o que se debía, total ou parcialmente, mercar o más indispensabel e... seguir tirando. O inxénio nunca se poñía a proba, os experimentos i-as novedades en calquera aitividade creadora eran cuase nulos, particularmente nas comarcas rurais.

De todo eso resultou sempre un atraso, ademáis da despoboación do país pola fuxida dos que emigraban. Por outra parte sempre se viu que os que emigraban eran, nun outo tanto por cento, os más capaces físicamente e, quizabes tamén, intelectualmente, de xeito que na terra solo ficaban os menos competentes, os menos aptos.

Agora hasta os emigrados (quizabes mellor quós que non emigraron) nos decatamos de que non ten comenencia o emigrar i-abondaría citar un exemplo pra o demostrar: Se non se fai fortuna xa non hai de que falar; se se fai a fortuna escraviza a un no lugar, ou país, en que a fixo e se, tendo cartos, se queran mandar a Galicia os impedimentos que poñen os gobernos son d-abondos como pra malograr un outo tanto por cento do que se contaba que fose a parar a máns da familia aló na terra lonxana.

Todo esto, dito así á lixeira con poucas verbas, habería que analizalo más longamente e más fondamente, pro, deixaré-molo pra outra ocasión.

Mais compre decir (i-esto é o eixe da custión) que o que convén facer agora, o que se debe facer agora, o que hai que facer agora, por dinidade, por patriotismo, tanto aquí como en Galicia, o día que se poida (os que están aló quizabes non teñen impedimento pra facel-o agora mismo) é unha grande prédica, unha constante propaganda contra emigración, unha propaganda de descrédito da emigración, unha labour costante no seo do noso pobo, martelando na sua conciencia e no seu pensamento de xeito que en cada galego se faga carne a ideia de que non debe emigrar, que non debe fuxir da sua terra e que alí é donde ten que poñer os gobernos son d-abondos como pra malograr un outo tanto por cento do que se contaba que fose a parar a máns da familia aló na terra lonxana.

D. A.